

Abstrakt

Jak již samotný název této rigorózní práce napovídá, tak jejím primárním předmětem je problematika občanskoprávní odpovědnosti, a to konkrétně za újmu, k jejímuž vzniku dojde působením nebo užitím věci. Hlavním cílem této rigorózní práce je poskytnout čtenářům komplexní výklad předmětných skutkových podstat deliktní odpovědnosti obsažených v ust. § 2936 až § 2938 nového občanského zákoníku, aby tak měli jasnou představu, na které případy a za jakých okolností se uplatní. Zároveň jsou zde rozebrány problematické části uvedených zákonných ustanovení, resp. úskalí, ke kterým může při jejich interpretaci a aplikaci docházet.

Předmětné skutkové podstaty deliktní odpovědnosti nejsou dle mého názoru v praxi příliš často využívané, o čemž svědčí také to, že do dnešního dne nebyla k této relativně nové právní úpravě rozvinutá také nová judikatura. A to navzdory skutečnosti, že tyto skutkové podstaty v sobě skrývají značný potenciál pro uplatňování nároků v praxi. Při každé z uvedených skutkových podstat je pak podrobně rozebráno, zdali se jedná o objektivní nebo subjektivní typ odpovědnosti. Navzdory některým odlišným názorům právní doktríny se dle mého názoru jedná ve všech případech o objektivní odpovědnost. Tento závěr podporuje také zvýšený zájem na ochraně poškozených osob, resp. na zjednodušení jejich procesního postavení při uplatňování jejich nároků. Nicméně lze důvodně předpokládat, že poslední slovo v tomto směru bude mít až judikatura vyšších soudní instancí.

Tato rigorózní práce se ze systematického hlediska člení na 10 základních kapitol. První obsahuje krátký úvod do dané problematiky. Druhá kapitola zahrnuje obecný výklad k deliktnímu právu, a to zejména ohledně historie a také současné právní úpravy deliktního práva. Další kapitola pak pojednává o základních pojmech a principech současného českého deliktního práva. Čtvrtá kapitola této práce pak obsahuje krátký obecný úvod do současné právní úpravy odpovědnosti za újmu způsobenou věcí. Dále pak pátá až osmá kapitola, představující jádro této práce, obsahuje podrobný výklad 4 skutkových podstat deliktní odpovědnosti za újmu způsobenou věcí, a to dle ust. § 2936, § 2937 odst. 1 a 2, § 2938 nového občanského zákoníku. Tyto kapitoly jsou pak vždy členěny na tři podkapitoly věnované historii dané právní úpravy, současné právní úpravě a také judikatuře, která ovšem, jak již bylo uvedeno výše, není do současné doby rozvinutá a bude nutno vycházet ze závěrů

starší judikatury. Devátá kapitola je pak věnována stručné komparaci české právní úpravy s odpovídající zahraniční úpravou, a to konkrétně německou a quebeckou právní úpravou. Závěr této práce je obsažen v desáté kapitole, kde jsou stručně shrnuty závěry této rigorózní práce a hodnocení předmětné právní úpravy.

Tato rigorózní práce, resp. závěry v ní obsažené vycházejí téměř výhradně z názorů právní doktríny, a to s ohledem na doposud nerozvinutou judikaturu nejvyšších soudních instancí ve vztahu k této nové právní úpravě. Je nutno považovat za přirozené, že tyto názory právní doktríny na jednotlivé problematické otázky se pak často liší. V každém takovémto případě se tato práce snaží podrobně analyzovat a zdůvodnit, proč je daný názor právní doktríny správný, případně uvádí také nové přístupy k dané problematice. Částečně lze při výkladu uvedených skutkových podstat vycházet také ze starší judikatury vztahující se k předcházejícím právním úpravám. To se bude týkat zejména skutkové podstaty dle ust. § 2936 nového občanského zákoníku, jehož předchůdcem je proslule známé ust. § 421a starého občanského zákoníku. Ovšem uvedené bude platit pouze v omezeném rozsahu, jelikož tato nová právní úprava má omezenější rozsah případů, na které bude dopadat. Vzhledem ke všem výše uvedeným skutečnostem lze tak důvodně předpokládat, že závěry a názory obsažené v této práci se budou v budoucnosti posouvat, příp. měnit, a to s postupným rozvojem příslušné rozhodovací praxe soudů.